Suomennos

AXXELL

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Raasepori 30.5.2017

Viite: Kutsu kuulemiseen / lausuntopyyntö 15.5.2017

Asia: Axxell Utbildning Ab:n lausunto hallituksen esityksestä HE 39/2017 vp laiksi ammatillisesta koulutuksesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

- Axxell kannattaa uuden yhtenäistävän ja selkeyttävän lain säätämistä. Kaikkia ministeriöltä luvan saaneita koulutuksenjärjestäjiä tulee koskea samat vaatimukset ja voittoa tavoittelemattomuuden periaate myös työvoimakoulutuksen osalta.
- Ristiriitaista on se, että delegointia korostetaan, mutta **itse asiassa ministeriö säilyttää tai saa jopa vahvemman harkintavallan.** Tämä koskee mm. 23 §:n mukaisia järjestämislupia, jotka eräistä tarkistuksista huolimatta tulevat edelleen olemaan yksityiskohtaisia ja saattavat vaikeuttaa nopeaa reagointia työmarkkinoiden tarpeisiin.
- Lupien **opetus- / tutkintokieltä** koskevat asiat on koottu nyt 24 §:ään. Nyt pykälä on erittäin joustava ja mahdollistaa lähes kaikki yksi-/kaksikielisten järjestäjien yhdistelmät, jotka voivat myös antaa toisen kotimaisen kielen tai muiden kielten opetusta ja suorittaa tutkinnon myös muilla kuin opetuskielellä. Lupia myönnettäessä on kuitenkin muistettava aiempi (2012) ministeriön linjaus siitä, että **ensisijaisena tavoitteena mahdollisissa järjestäjäverkoston muutoksissa tai opiskelupaikkojen uudelleenjaossa on, että ruotsinkielinen koulutus keskitetään ruotsinkielisille koulutuksenjärjestäjille.**
- **Osaamisen osoittaminen** 52 §:ssä on vielä voimakkaasti rajattu työpaikkoihin, mutta sen tuli vastata nykyistä lakia, jonka mukaan se voi tapahtua myös oppilaitoksessa tai muussa koulutuksenjärjestäjän osoittamassa paikassa.
- Uuden **koulutussopimuksen** (8 luku) tarve ei ole vielä tullut selväksi. Sääntely on liian yksityiskohtaista, ja on olemassa vaara, että lainsäädäntö uudesta hallinnollisesta muodosta koetaan vastaanottajille (työelämä) asetettavina suurempina vaatimuksina, ja siitä aiheutuu rahoitusta koskevia riitoja, ja se jopa vaikeuttaa paikkojen löytymistä. Joka tapauksessa on käytävä selvästi ilmi, että **koulutussopimuksista ei makseta korvausta.**

- **Siirtolaisia** ei ylipäänsä mainita uudessa laissa, mikä on puute, koska toisena kielenä suomea/ruotsia puhuvat henkilöt tulevat olemaan olennainen kohderyhmä ammatillisessa koulutuksessa.
- **Työelämätoimikuntien** rooli ja tehtävät jäävät epäselviksi suhteessa nykyisiin tutkintotoimikuntiin. Laadunvalvonnan osalta jää epäselväksi, mikä työelämätoimikuntien rooli on Karviin verrattuna.
- **Uudessa rahoitusjärjestelmässä** on hyvin vaikea tehdä kaikista kriteereistä ja mittareista niin yksiselitteisiä ja objektiivisia, että ne takaisivat järjestäjien (opiskelijoiden) välisen oikeudenmukaisuuden. On olemassa suuri vaara, että kriteerien suuri määrä johtaa manipulointiin rahoituksen lisäämiseksi. Syntyy ”kaikkien sota kaikkia vastaan kansallisella tasolla”, mikä johtaa siihen, että nykyisin vaikeassa asemassa olevien järjestäjien tilanne käy vielä vaikeammaksi. Lisäksi tähän sisältyy onneton **alueellinen näkökohta** – miten suuressa määrin järjestäjän menestyminen jossakin osassa maata saa vaikuttaa kokonaan toisen alueen rahoitukseen, jossa on mahdollisesti täysin toinen rakenne työmarkkinoiden tarpeissa? On hyvä, että tulosrahoituksessa otetaan jossakin määrin huomioon alueelliset työllisyyserot, mutta sillä ei voida tasapainottaa kokonaisuutta.
- Edellä todettu uhkaa vakavalla tavalla koulutuksen **saavutettavuutta**, siitä huolimatta, että se nostetaan useissa kohdin esiin keskeisenä tavoitteena. Tämä on erityisen hankalaa tapauksissa, joissa **ruotsinkielinen koulutus ja maantieteellinen pirstoutuneisuus** yhdistyvät, kuten Axxellin tapauksessa, koska molemmat ovat epäilemättä kustannuksia lisääviä tekijöitä. 32 d §:ään tulisi tämän vuoksi lisätä uusi 8) kohta, joka ottaa huomioon ruotsinkielisen koulutuksen perusrahoitusta korottavana tekijänä. Vähimmäisvaatimuksena on maininta harkinnanvaraista korotusta koskevassa 32 e §:ssä tai perusteluissa.
- **Ennakoitavuuden lisäämiseksi perusrahoitusta on ehdottomasti korotettava vähintään 60 %:iin, mieluiten 70 %:iin** ja tulosrahoitusta vähennettävä enintään 10 %:iin.
- Kertoimia, jotka rahoituslain ja asetuksen mukaan määrittävät **eri koulutusten painoarvon** on vielä harkittava. Muun muassa **merenkulun koulutus** sen poikkeavin käytännön harjoitteluvaatimusten ja käytännössä pidempien opiskeluaikojen vuoksi tulisi ottaa huomioon sekä perusrahoituksessa että suoritusrahoituksessa.

Axxel Utbildning Ab:n puolesta

Stefan Johansson, toimitusjohtaja Lena Johansson, rehtori